

Posicionament de DEPANA respecte a la modificació parcial de la Llei d'espais naturals catalana

La recent aprovació del projecte de Llei de mesures fiscals, financeres, administratives i del sector públic per al 2026¹ (col·loquialment coneguda com a llei d'acompanyament dels pressupostos de la Generalitat) proposa modificar l'art. 5.3 de la Llei 12/1985, de 13 de juny, d'espais naturals (LEN). Fins ara aquest article recollia que:

"3. Els plans de protecció del medi natural i del paisatge són instruments d'ordenació i de gestió dels espais naturals protegits i, pel que fa a l'ordenació dels usos del sòl, tenen la naturalesa jurídica pròpia dels plans directores urbanístics."

I el text resultant d'aquest canvi és:

"3. Els plans de protecció del medi natural i del paisatge adoptats en desplegament de la Llei i del Reglament d'espais naturals poden ser desenvolupats o completats per altres instruments d'ordenació i de gestió dels espais naturals protegits. Aquests plans són determinants respecte de qualsevol altres plans i programes sectorials i, pel què fa a l'ordenació dels usos del sòl, prevalen sobre el planejament urbanístic."

Els diferents parlaments estatals han normalitzat aquesta pràctica segons la qual qualsevol tramitació amb rang de llei pot modificar qualsevol norma del mateix rang, encara que aquest no sigui el seu propòsit o no tingui cap mena de lligam. Una tècnica jurídica, més que qüestionable però molt freqüent que malauradament ha vingut per quedar-se.

Així, aquesta Llei (pendent d'aprovació hores d'ara) també introdueix modificacions a l'art. 5 bis i encunya de nou els arts. 5 ter i el 20 bis d'aquesta veterana norma que tants bons serveis ha prestat a la preservació del territori natural català. Aparentment, tot són mesures encaminades a la millora d'aquesta matèria en el camp del planejament però tant per l'ambigüïtat, com per la manca de claredat (segurament volguda) precisa de més estudi i anàlisi. Tanmateix, per la porta del darrere i sense publicitat s'introdueix un nou text que com a entitat dedicada a la salvaguarda del patrimoni natural ens posa en alerta perquè poques bones intencions pot albergar. La crua realitat és que no existeix cap voluntat política de posar la natura en un plànol de certa igualtat amb altres matèries

¹ https://aplicacions.economia.gencat.cat/wpres/AppPHP/2026/pdf/VOL_P_MES.pdf

d'interès general². Dit això, a continuació ens centrarem només en la nova redacció de l'art. 5.3 a dalt reproduït. Aquest és el motiu d'aquesta nota:

En primer lloc es manté que aquests plans especials de la normativa d'espais (PPMNP) són vinculants per a l'ordenació urbanística. Aquest terme novament ambigu vol dir que són determinants sobre l'instrument bàsic d'ordenació que són els POUMs dels municipis. Nogensmenys el redactat anterior expressava que tenien rang de Pla Director Urbanístic (PDU), que són els màxims instruments de planejament general segons el Text refós de la Llei d'urbanisme de Catalunya (TRLUC)³, i per tant, eren prescriptius sobre la resta de figures de planejament general. Aquesta és, sens dubte una rebaixa, perquè un altre PDU pot manar una altra cosa i sotmetre'l. No sabem, doncs, on quedarà ara un PPMNP en la jerarquia de plans, però sí que es llambrega que a una alçada inferior a la prèvia. De PDU passarà a una mena de POUM reforçat o "determinant" perquè sinó, no calia la reforma.

En segon lloc és cert que la normativa estatal (Llei 42/2007, de 13 de desembre, de Patrimoni natural i biodiversitat -LPNB-) conté una varietat d'obligacions de plans referents a les espècies i als propis espais que està bé que hi siguin inclosos a la regulació catalana. Per exemple, es preveuen plans de maneig, plans d'ús i gestió, plans de conservació d'espècies, etc. A més hi han altres tipificacions d'instruments vinculants tant a la pròpia LEN com a les normes específiques de declaració de cada espai de protecció especial que és interessant que l'art. hagi ubicat: ara seran instruments que complementaran els PPMNPs.

En tercer lloc, dit l'anterior, poca confiança ens ofereixen aquests canvis amb secretisme perquè ja sabem cap a on anem:

1. Molts pocs espais naturals del PEIN (i en conseqüència de la XN2000) tenen aquest planejament aprovat a data d'avui⁴.
2. Encara hi han uns quants espais de protecció especial (Parcs Naturals, PNINs i Reserves Naturals Parcials) que no tenen CAP instrument de cap tipus, malauradament. Molts d'ells daten dels anys 80...

² Com a mostra de la irrellevància que se li dona a la reforma de la LEN és que no se'n fa cap esment a la sinopsi de la web del Govern:

<https://govern.cat/gov/notes-premsa/795696/govern-aprova-projecte-llei-mesures-fiscals-financeres-administratives-del-sector-public-al-2026>

³ Arts. 55 i 56 TRLUC.

⁴ L'obligació neix de 1.992 i a data d'avui són només 16 indrets planificats sobre un total de 165 espais segons la Generalitat a

https://mediambient.gencat.cat/ca/05_ambits_dactuacio/patrimoni_natural/senp_catalunya/planificacio-espais-naturals-protigits/plans_aprovats_definitivament/plans-especials-de-proteccio-del-medi-natural-i-del-paisatge/

3. Llavors què passa quan no hi ha Pla? Aquest és el punt més pervers i que és especialment perjudicial per a les figures de protecció més desvalgudes de totes, és a dir, les Reserves Naturals Parcials (RNP) especialment les que són autònomes i no estan vinculades a cap Parc Natural o PNIN⁵. Entre elles destaca el delta del Llobregat.

4. Centrant-nos en el delta llobregatí, i encara que la Generalitat mai no ho recordi, és públic i notori que des de 1988 tant La Ricarda com el Remolar- Filipines són RNP⁶. Són figures de protecció jurídicament parlant fortes que haurien hagut de tenir un pla especial redactat des de 1991. De fet, va sortir àdhuc a informació pública en aquella època. No obstant, mai no va ser aprovat. En conseqüència, si no hi ha pla, malgrat ser obligatori per als espais del PEIN i els de protecció especial, si s'aprova un pla d'ús dels recursos naturals o un pla de maneig, on queda ubicat dins de la jerarquia de plans? Enlloc. Vincularia els POUMs dels municipis concernits? No. Per què? Perquè no hi ha PPMNP que és qui acull al seu si aquests "complements".

5. Aquesta reforma seria un missatge polític per tranquil·litzar als col·lectius habitualment contraris a qualsevol mesura de protecció perquè un pla d'usos aprovat per al delta del Llobregat o els secans de Lleida seria *de iure* paper mullat. Definiria unes intencions (potser bones i tot) però no seria obligatori respecte de les determinacions d'un Pla Director aeroportuari o d'un POUM d'un municipi.

6. Seguint el cas del delta del Llobregat, albirem que es tracta d'enganyar directament a la Comissió europea en la Queixa que manté oberta per degradació del Delta (a instàncies de DEPANA). Amb la simple aprovació d'un pla d'usos que per una banda, als ulls de les institucions europees podria aparentar ser una mena PPMNP (sense un coneixement profund de la normativa interna és difícil fer distincions) i, per una altra, no violentaria als detractors de la conservació de la natura.

7. El procediment d'aprovació d'un PPMNP és taxat i definit a l'art. 5.bis de la LEN i, per contra, els d'usos que "complementen" dits plans resulten una tipologia inferior i simplificada al mateix art. 5.bis renovat. En conseqüència, les garanties que ofereixen són baixes o molt baixes si no existeix pròpiament el PPMNP de l'art. 5.3

⁵ La majoria de RNPs dins del Decret 123/1987, de 12 de març, sobre declaració de reserves naturals animals per a la protecció d'espècies animals en perill de desaparició a Catalunya. Són 15 espais, molts d'ells en situació molt precària o inexistent de facto com la de Baish Aran.

<https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=32942>

⁶ DECRET 226/1987, de 9 de juny, de declaració de les Reserves Naturals Parcials del Delta del Llobregat de la Ricarda-Ca l'Arana i el Remolar-Filipines. <https://portaljuridic.gencat.cat/ca/document-del-pjur/?documentId=31990>

Com a conclusió, ens malhiem de les intencions rere la renovació del text. Poden ser directament aquestes o d'altres pitjors, en un Govern que mostra molt poc o gens capteniment per als valors de la conservació de natura fins ara.

De moment fem pública la nostra profunda preocupació a l'espera d'altres dades i que en la tramitació que pertoqui, no sigui aprovada en aquests termes.